

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/49/2017
Identifikačné číslo spisu:	5313010416
Dátum vydania rozhodnutia:	07.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniel Hudák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5313010416.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Hudáka, sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 7. februára 2018 v Bratislave v trestnej veci obvineného N. N. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 16. februára 2017, sp. zn. 3To/115/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného N. N. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Čadca zo dňa 6. septembra 2016, sp. zn. 3T/122/2013, bol obvinený N. N. uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona, na skutkovom základe tam uvedenom.

Podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 (jeden) rok a uložil mu povinnosť podľa § 287 ods. 1 Tr. por. nahradiť škodu poškodeným vo výške tam uvedenej.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obvinený, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline tak, že uznesením zo dňa 16. februára 2017, sp. zn. 3To/115/2016 odvolanie obvineného N. N. podľa § 319 Tr. poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený dňa 22. júna 2017 dovolanie, z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. d) a písm. l) Tr. poriadku.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. d) Tr. por. obvinený uviedol, že na hlavnom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 06.09.2016 na Okresnom súde Čadca, mu bolo odopreté aktívne právo na obhajobu (obhajovať svoju nevinu sám popri obhajcovi). Okresný súd

vykonával hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti napriek tomu, že žiadal aby bolo odročené z ospravedlniteľného dôvodu, pretože sa stal účastníkom dopravnej nehody, o ktorej samozrejme nemohol vedieť, že sa stane. Aj napriek skutočnosti, že sa na tomto pojednávaní zúčastnil jeho obhajca, nezakladá tým právo obvineného zúčastniť sa pojednávania osobne. Z uvedeného dôvodu toto považuje za porušenie práva na spravodlivý súdny proces a tým aj zásadné porušenie práva na obhajobu. Podmienky na použitie ustanovenia § 252 ods. 2 Tr. por. neboli splnené a nemôže sa využívať v takých dôvodoch akými sú neprítomnosť obvineného v prípade dopravnej nehody.

Dôvody dovolania podané podľa § 371 ods. 1 písm. l) Tr. por. obvinený odôvodnil predovšetkým tým, že nebol vlastníkom ani užívateľom telefónneho čísla, ktoré bolo uvedené v ponuke na poskytovanie úverov. Rovnako nebolo v konaní dokázané, že by obvinený vytvoril alebo dal vytvoriť webovú stránku, z ktorej boli úverové pôžičky ponúkané. Súdom vykonaný dôkaz - opoznanie hlasu svedkom označil za čisto hypotetický prostriedok bez dôkaznej hodnoty rovnako ako spochybnil záznam z údajov staníc BTS, z ktorých je zrejme iba to, že číslo uvedené v ponuke poskytovania pôžičiek a jeho vlastné telefónne číslo mali byť údajne prihlásené na jednu stanicu BTS v tom istom čase a to v okolí mesta Žilina. Obvinený taktiež spochybnil výpoveď svedka J., ktorý tvrdil, že peniaze vyberané od ľudí odovzdával obvinenému. Tento svedok bol už v minulosti odsúdený, pričom vierohodnosť a objektívnosť jeho výpovede označil za spornú. Ďalej súd nevykonával navrhnuté dôkazy a oboznámil sa s čítaním výpovedí aj keď vedel, že obvinený s takýmto postupom nesúhlasí. Vykonané dôkazy a tvrdenia predstavujú len určité domnienky a dohady, ktoré vo vzájomnej súvislosti nepredstavujú ucelenú reťaz.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý ho navrhol odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. Pokiaľ ide o neprítomnosť obvineného na hlavnom pojednávaní prokurátor uviedol, že obvinený nijakým spôsobom neospravedlnil svoju neprítomnosť a odvolal sa len na dopravnú nehodu, ktorej bol údajne účastníkom a zabránila mu v účasti na pojednávaní. Svojmu advokátovi poslal minútu pred začiatkom pojednávania SMS správu, že žiada odročiť hlavné pojednávanie, pričom o tomto čase sa už mal dávno nachádzať v budove súdu a nie vo vzdialenosti cca 20 km. Svojho obhajcu telefonicky nekontaktoval aby mu bližšie vysvetlil, či je schopný dostaviť sa na pojednávanie napríklad s oneskorením. Porušením práva na obhajobu nemohla byť skutočnosť, že obvinený nemohol vypočuť svedkov, ktorých sám navrhol, pretože títo boli vypočutí prostredníctvom jeho obhajcu, ktorý bol uzrozumený s dôvodmi, pre ktoré obvinený trval na ich vypočutí. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. l) Tr. por. prokurátor uviedol, že po obsahovej stránke obvinený zachádza do skutkového stavu veci a jeho posúdenia odvolacím súdom a teda námietky uvedené pod týmto dovolacím dôvodom nespĺňajú samo o sebe naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Prokurátor sa ďalej vo svojom vyjadrení zaoberal skutkovým stavom veci a popísal dôkazy, na ktorých súd založil svoje rozhodnutie.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Trnave, ako odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolanie obvineného zamietnuté v zmysle § 319 Tr. poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) primárne zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa tiež obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania uvedená v prvej vete § 372 ods. 1 Tr. por., keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko nebol naplnený ani jeden z dovolacích dôvodov, ktoré uviedol obvinený.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané tak, aby bolo zrejmé, v ktorej

časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený v podanom dovolaní poukazuje na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. d) a písm. l) Tr. poriadku.

Podstatou dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. d) Tr. por. boli skutočnosti, že u obvineného bolo porušené právo na obhajobu tým, že mu súd znemožnil aktívne sa brániť a vykonal hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti, kde vypočul svedkov, ktorých navrhoval práve obvinený. Uvedeným konaním bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces. S týmito odvolacími námietkami sa vysporiadal už Krajský súd v Žiline vo svojom odvolacom rozhodnutí, pričom najvyšší súd sa stotožňuje s jeho odôvodnením.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 451) zo dňa 06.09.2016 vyplýva, že obvinený poslal o 8:29 hod. svojmu obhajcovi SMS s textom: „som účastník dopravnej nehody, žiadam o odročenie pojednávania“. Prokurátor navrhol hlavné pojednávanie vykonať a obhajca ho navrhol odročiť. Poškodení Z. Y. a D. W. zhodne navrhli hlavné pojednávanie vykonať s tým, že obidvaja sa dostavia do Čadce na súd s ťažkosťami, pretože poškodená pracuje v zahraničí a poškodený chodí na turnusy a viackrát do Čadce nepríde. Na to súd vyhlásil uznesenie a podľa § 255 ods. 2 Tr. por. hlavné pojednávanie vykonal v neprítomnosti obvineného. Obidvaja poškodení vypovedali už v prípravnom konaní - Z. Y. dňa 24.04.2013 (č.l. 82 - 85) spisu a D. W. dňa 07.05.2013 (č.l. 74 - 79), pričom na ich výsluchu trval samotný obvinený. Dňa 06.09.2016 doručil obvinený súdu ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní dňa 06.09.2016, nakoľko sa stal účastníkom dopravnej nehody, o čom predložil súdu aj záznam.

Podľa § 255 ods. 2 Tr. por. ak sa niektorá z predvolaných osôb neustanovila, rozhodne súd po vyjadrení prítomných strán, či možno pojednávanie napriek tomu vykonať, alebo či ho treba odročiť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolací súd preskúmal, či v predmetnom prípade boli zásadným spôsobom porušené obhajobné práva obvineného. Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach. Treba tiež zdôrazniť, že trestné konanie treba posudzovať komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Obsahom práva na obhajobu, ktoré je prvkom spravodlivého procesu, je aj možnosť vznášať osobne a tiež prostredníctvom obhajcu námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde. Odňatie tejto možnosti vykonaním verejného zasadnutia bez prítomnosti obvineného, pre ktorý postup neboli splnené zákonné podmienky, napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. (ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. má povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keďže uvedený nezákonný postup v sebe zároveň zahŕňa aj zásadné porušenie práva na obhajobu - vid' bližšie rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2010, sp. zn. 2 Tdo 46/2009).

Ak sa na hlavné pojednávanie neustanoví obvinený, musí súd predovšetkým brať do úvahy kontradiktórnosť hlavného pojednávania a vyriešiť otázku, či vzhľadom na neúčast' obžalovaného možno vec spoľahlivo rozhodnúť a dosiahnuť účel trestného konania aj bez prítomnosti obvineného. Dovolací súd po preštudovaní spisového materiálu nezistil žiadne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že by v priebehu celého trestného konania došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Naopak jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa pojednávaniu a uplatňovať svoje práva či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval. Samosudca okresného súdu postupoval v súlade so zákonom, keď dospel k záveru, že sú splnené podmienky na vykonanie hlavného pojednávania dňa 06.09.2016 bez účasti obvineného. Na obvineného sa súčasne nevzťahovala žiadna z podmienok

uvedených v § 252 ods. 3 Tr. por., ktorá by vylúčila možnosť konať v jeho neprítomnosti. Zároveň bola splnená aj materiálna podmienka, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť i bez prítomnosti obvineného. Obhajca obvineného bol s prípadom podrobne oboznámený, nakoľko obvineného zastupoval od prípravného konania, kde mu bol dňa 22.01.2013 ustanovený. Navyše obhajca obvineného aktívne využil svoje právo a kládol poškodeným, ktorých vypočutie navrhol obvinený, otázky (zápisnica o hlavnom pojednávaní č.l. 451).

K dovolaciemu dôvodu obvineného podľa § 371 ods. 1 písm. l) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por. (R 120/2012 - I, II). Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že aj keď obvinený vo svojom dovolaní označil ako dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. l) Tr. por., ide o chybu, keďže obsahovo sa jeho dovolanie vzťahuje na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Z tohto dôvodu sa najvyšší súd v ďalšom texte zameria len na posúdenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V súvislosti s týmito dovolacími námietkami (nebolo preukázané, že telefónne číslo patrilo obvinenému, obvinený dal vytvoriť webovú stránku na poskytovanie úverov, spochybnenie záznamov z údajov staníc BTS, výpovede svedkov atď.) je potrebné uviesť, že obvinený zachádza ich obsahom do skutkových zistení a najvyšší súd poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, sp. zn. Tpj 39/2010, prijaté 14. júna 2010, uverejnené v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov pod č. 3/2011, v zmysle ktorého „dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa. Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. preto nemôže naplňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t.j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť." Z uvedeného je zrejmé, že prieskum obvineným uplatnených dovolacích námietok je pri dovolaní podanom obvineným vylúčené. Rovnako tak je to aj s námietkami obvineného týkajúcimi sa nedostatočného zistenia skutkového stavu - tieto stoja obsahovo tiež zjavne mimo tohto dovolacieho dôvodu, ktorý pripúšťa výhradne námietky právnej povahy a nie skutkového charakteru. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je skutkový prieskum dovolacím súdom vylúčený, vzhľadom na zákaz skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., veta za bodkočiarkou).

Na základe vyššie uvedených skutočností, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.